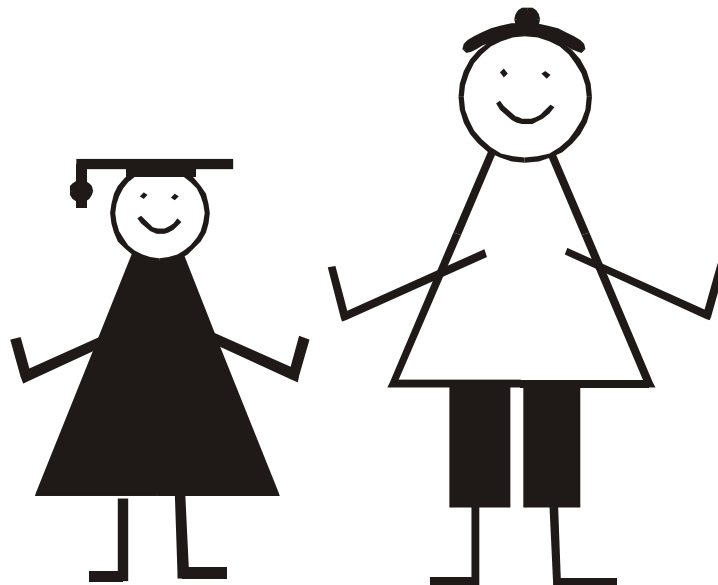

Maria Kamińska

METODA PROJEKTÓW JAKO METODA DYDAKTYCZNA

Materiały pomocnicze dla nauczycieli

**Zespół Szkół Elektronicznych
Bielsko-Biała**

Maria Kamińska: *Metoda projektów jako metoda dydaktyczna.*
Materiały pomocnicze dla nauczycieli

ISBN 83-88106-38-4

© RODN „WOM” w Bielsku-Białej

Wydawca: RODN „WOM” w Bielsku-Białej

KIEDY CZŁOWIEK MOŻE BYĆ W PEŁNI AKTYWNY?

- gdy działa z poczuciem bezpieczeństwa,
- gdy ma poczucie sensu tego co robi,
- gdy doświadcza powiązania między własnym wysiłkiem wkładanym w działanie a uzyskanym efektem.

AKTYWIZACJA

W metodach aktywizujących:

- akcent przeniesiony jest z programu nauczania na osobę uczącą się i rozwijanie jej kompetencji;
- uczący się jest aktywnym podmiotem zdobywającym wiedzę drogą własnych doświadczeń i poszukiwań;
- nauczyciel wspomaga uczącego się przez stwarzanie mu sposobności do doświadczeń, zaangażowania emocjonalnego czy samodzielnego przemyślenia problemu;
- w grupie uczących się wykorzystywane są procesy dynamiki grupowej

METODA PROJEKTÓW

Metoda projektów pozwala na kształtowanie u uczniów wielu umiejętności związanych z podejmowaniem konkretnych działań: od fazy ich planowania i poszukiwania wsparcia (czasami także finansowego), aż po ich realizację i ocenę, a szczególnie takich umiejętności uniwersalnych jak:

- umiejętność pracy w grupie,
- formułowanie problemów,
- formułowanie celów (projektów),
- planowanie i organizacja własnej pracy,
- korzystanie z różnych źródeł informacji,
- klasyfikowanie informacji z punktu widzenia celów (projektu),
- umiejętność integrowania wiedzy z różnych przedmiotów nauczania,
- krytyczne analizowanie informacji (ocena ich wiarygodności),
- zapisywanie i prezentowanie zebranych materiałów (w różnych formach),
- przygotowywanie i wyrażanie swoich opinii,
- słuchanie opinii wyrażanych przez innych członków grupy,
- podejmowanie decyzji grupowych,
- rozwiązywanie konfliktów,
- samoocena swojej pracy.

Pojęcie projektu przeniesione zostało do edukacji i przyjęło się na określenie metody nauczania, nazwanej metodą projektów (lub krótko - projektem), której istota polega na tym, że uczniowie realizują określone „duże” zadanie (przedsięwzięcie) w oparciu o przyjęte wcześniej założenia.

Przy czym bardzo ważne jest aby:

- projekty miały charakter interdyscyplinarny, a więc integrujący wiedzę przekazywaną w ramach różnych przedmiotów nauczania,
- większość decyzji związanych z realizacją projektu (łącznie z propozycją tematu) uczniowie powinni podejmować samodzielnie. Powoduje to, że uczniowie są, bardziej niż w wielu innych sytuacjach szkolnych, odpowiedzialni za skutki decyzji i ich wpływ na realizowane zadanie. Często oznacza to zwiększenie zaangażowania uczniów w pracę i kształtowanie pozytywnego stosunku do niej. Jest to istotne również dlatego, że tak naprawdę niewiele jest w sytuacjach szkolnych takich obszarów, na których uczniowie czuliby się naprawdę niezależni. W konsekwencji niewiele jest też okazji, aby kształtować ich poczucie odpowiedzialności.

Najczęściej ze względu na swój rozmiar projekt realizowany jest w dłuższym okresie (kilka tygodni, semestr, rok) przez grupę uczniów (projekty grupowe, klasowe, międzyklasowe), choć istnieje wiele przykładów projektów indywidualnych.

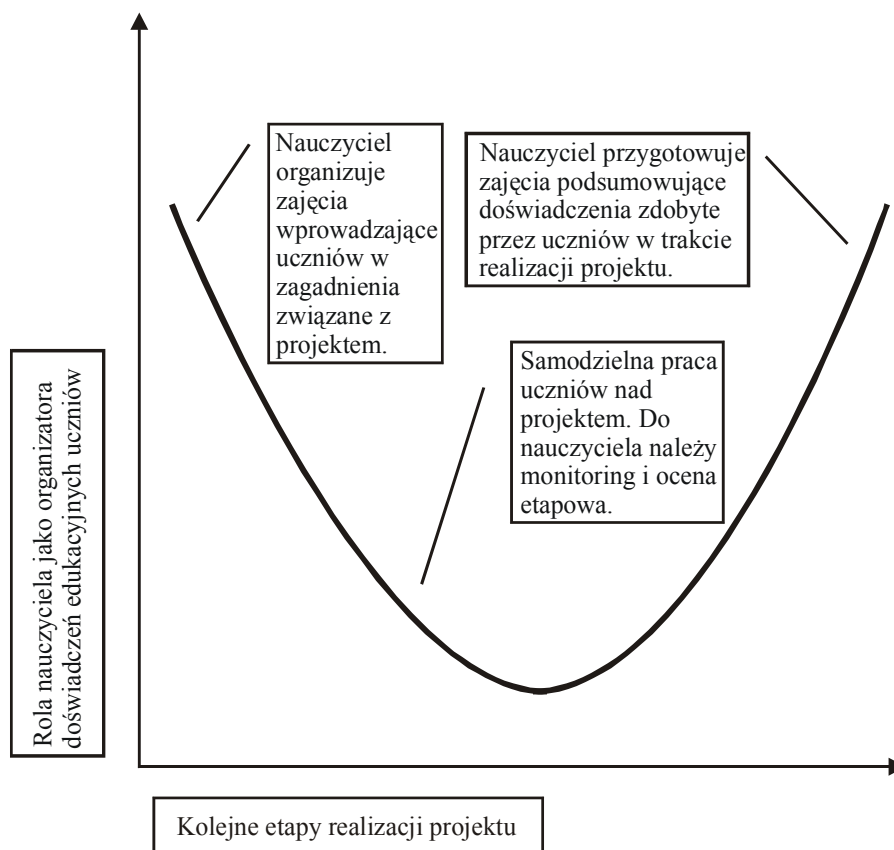
Przedsięwzięcie takie charakteryzuje się tym, że:

- ma określone cele i metody pracy,
- ma określone terminy realizacji całości oraz poszczególnych etapów,
- wyznaczone są osoby odpowiedzialne za jego realizację,
- znane są kryteria oceny,
- uczniowie mogą pracować indywidualnie, choć znacznie częściej zadania są realizowane w grupie,
- jego realizatorzy, czyli uczniowie, pracują w znacznym stopniu samodzielnie i na własną odpowiedzialność,
- rezultaty pracy prezentowane są publicznie (na ogół na forum klasy lub szkoły),
- założenia zawierające zwykle temat (albo obszar zagadnień, w obrębie którego szczegółowa decyzja należy do uczniów), cele, metody pracy, terminy i kryteria oceny są przygotowywane przez nauczyciela w formie tzw. kontraktu.

Metoda projektów ma następujące zalety:

- rozwija samodzielność, samorządność i umiejętność współpracy i życia w grupie rówieśniczej, integruje ją,
- stymuluje rozwój poznawczy, emocjonalny i motoryczny,
- uwzględnia indywidualne potrzeby, zainteresowania i uzdolnienia,
- rozwija myślenie twórcze,
- wzmacnia motywację poznawczą,
- łączy w spójne całości treści rozbite w szkole na różne przedmioty nauczania.

ROLA NAUCZYCIELA PODCZAS REALIZACJI PROJEKTU

Rola nauczyciela sprowadza się do wspierania uczniów i konsultacji.

W kolejnych fazach realizacji projektu udział nauczyciela przedstawia poniższa tabela:

wybór tematu projektu	na ogół ogranicza się do wskazania uczniom zakresu zagadnień, spośród których uczniowie wybierają szczegółowy temat precyzując go w miarę dokładnie
przygotowanie kontraktu	jest to zadanie realizowane zwykle wyłącznie przez nauczyciela
zbieranie i opracowanie materiałów, wykonywanie projektu	na tym etapie nauczyciel może służyć uczniom jako konsultant, częściej odpowiadając na ewentualne pytania i prośby niż z własnej inicjatywy ingerując w ich pracę; konsultacje mogą odbywać się regularnie a ich czas i miejsce powinny być określone w kontrakcie
prezentacja	rola nauczyciela powinna ograniczyć się do podania czasu i ewentualnie formy prezentacji oraz szczegółów związanych z możliwym przearanżowaniem klasy na ten czas, dostępnością środków audiowizualnych itp.; jeśli okaże się to konieczne, nauczyciel powinien także wpływać na atmosferę prezentacji i zachęcać uczniów do wzajemnego słuchania się
ocena	od decyzji nauczyciela zależy czy zarezerwuje on ocenę do własnych kompetencji (opierając się na kryteriach zawartych w kontrakcie), czy też włączy do tej czynności uczniów (np. przez powołanie kilkuosobowego jury spośród nich itp.)

ROLA NAUCZYCIELA W TRAKCIE PRACY GRUPY

- Możesz pomagać uczniom, gdy pracują w grupach. Pamiętaj, że uczą się nowego sposobu pracy (procesu), a także konkretnej partii materiału (treści). Proś uczniów, by opowiadali, co już wykonali i pomagaj im zadając pytania otwarte. Zaczynają się one zwykle od słów: CO? i JAK? W trakcie pracy staraj się podsumować nowe pomysły.
- Kontroluj pracujące grupy, ale nie kieruj nimi. Uczniowie są za siebie odpowiedzialni. Pozwól, by pracowali sami, nawet jeśli popełniają błędy.
- Proś uczniów, by analizowali zjawisko, zadając im pytanie - jak? Zachęcaj do spekulowania, dlaczego dana metoda jest dobra lub zła, wyciągania wniosków z obserwacji pracy własnej i innych. Dlaczego sądzisz, że ... to dobry początek pytania analitycznego.
Proś uczniów, by głośno myśleli, słuchali innych, wyciągali wnioski ze zdobytych informacji. Zachęcaj do dyskusji grupowej zaczynając od pytań: A co jeżeli..., Jakie są inne sposoby..., Niektórzy sądzą, że... Możemy użyć...
- Zwróć uwagę, że rodzaj zadawanych przez ciebie pytań będzie się zmieniał w miarę, jak uczniowie będą zdobywać większe doświadczenie. Początkowo będziesz się więcej zajmował samym procesem pracy grupowej, potem będziesz mógł bardziej koncentrować się na wiedzy. Te same typy pytań mogą być użyte zarówno odnośnie procesu jak i wiedzy.
- Kiedy uczniowie pracują w grupach, ty jesteś obserwatorem. Zwracaj uwagę na osoby posiadające umiejętności niezbędne do wykonania konkretnego zadania.
- Komentuj w trakcie ich pracy. Podawaj im konkretne informacje dotyczące oceny ich osiągnięć. Nie obawiaj się częstych, konkretnych i szczerych komentarzy. Powinieneś to robić zarówno w czasie pracy grupowej, jak i przy podsumowywaniu wyników.

NIEKTÓRE CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA AKTYWNOŚĆ UCZNIÓW

- Znajomość celu i sensu pracy (rozumienie po co wykonuję daną czynność, czemu ona służy w praktyce, jakie to ma znaczenie dla mojego życia?).
- Polisensoryczność działania, czyli dostosowanie metod i technik pracy do stylu percepcji, uczenia się i preferowanych kanałów sensorycznych uczniów (ludzie mają różne style uczenia się i preferowane kanały percepcyjne). Dominacja określonych metod i form pracy, np. wykłady i zadania wykonywane „na czas”, stawiają w uprzywilejowanej sytuacji tzw. „słuchowców”/reaktywnych. Osoby o innych stylach uczenia się (np. refleksyjni / „wzrokowcy lub „czuciowcy”) od razu stoją na pozycjach ich dyskryminujących. W praktyce wymóg ten oznacza organizowanie sytuacji edukacyjnych wykorzystujących komunikację w zakresie różnych kanałów percepcyjnych i warunków pracy.
- Praca w grupach. Praca w mniejszych grupach sprzyja wzajemnej komunikacji i aktywności, zwłaszcza uczniów charakteryzujących się większą introwertywnością lub brakiem treningu społecznego (m.in. o niższym poziomie asertywności).
- Efektywne rozgrzewki i/lub skuteczne reagowanie na przebieg procesu uczenia się w konkretnych sytuacjach.
- Traktowanie błędów jako informacje zwrotne.
- Dobry kontakt pomiędzy nauczycielem a uczniami, wyrażający się w atmosferze zachęty do pracy, wspierania wysiłku i motywowania do dalszych działań.

CZynniki blokujące aktywność uczniów. Podstawowe błędy nauczyciela

1. Promowanie przekonania, że nauka jest czymś trudnym. Wykorzystywanie strategii przyłapywania na błędach, niewiedzy (tzn. strategii inkwizytora), w której błąd ucznia traktowany jest jako powód do surowej, negatywnej oceny...
2. ...i obniżania jego poczucia wartości poprzez zgeneralizowanie oceny.
3. Przyjęcie założenia, że uczniowie muszą się uczyć niejako z definicji, brak troski o stworzenie kreatywnej sytuacji edukacyjnej i przypisania także i sobie odpowiedzialności za postępy uczniów.
4. Niewykorzystanie osobistych doświadczeń uczniów (traktowanie wiedzy szkolnej i wiedzy życiowej ucznia jako odrębnych, niezależnych katalogów informacji).
5. „Bierny start” i pasywne prowadzenie lekcji; rezygnacja z odwoływania się do wyobraźni uczniów, ich wartości i emocji.
6. Krytykowanie skojarzeń uczniów, pytań, brak zachowań ośmielających do wypowiedzania się.
7. Domaganie się pełnej (?) wiedzy, odwzorowania cytatów (!).
8. Chaos wypowiedzi, nadmierna dygresyjność; niedostosowanie słownikowe (np. tłumaczenie pojęć nieznanymi przez inne nieznanymi).
9. Słaba komunikacja - niezrozumiałe polecenia i instrukcje, język przeładowany żargonem właściwym dla danej dziedziny wiedzy.
10. Banalne pytania lub pytania „domagające się” odpowiedzi reaktywnych (szybko i dokładnie w danym brzmieniu), źle skonstruowane pytania naprowadzające (nadużywanie pytania „dlaczego”).
11. Krytyczne ocenianie zamykające możliwość stawiania pytań i udzielania odpowiedzi (złośliwe komentarze, ośmieszanie).
12. Brak akceptacji dla wyrażania przez uczniów własnych poglądów.
13. Brak fazy lekcji podsumowującej wspólną pracę.
14. Odmienny styl percepcyjny i styl uczenia się nauczyciela i ucznia (uczniów).
15. Brak wykorzystywania różnorodności metod, technik i narzędzi pracy. Daje to w efekcie promowanie określonego stylu uczenia się, typu osobowości i umiejętności, dyskryminując pozostałe (którymi mogą cechować się uczniowie).

FAZY PRACY METODĄ PROJEKTÓW

1. Zainicjowanie projektu (wybór zagadnień).
2. Podział na grupy.
3. Rozważenie propozycji tematu - opis tematu (alternatywa: przygotowanie banku tematów – wybór tematów z podziałem na grupy - opis tematu).
4. Spisanie kontraktu.
5. Realizacja projektu (stymulowana konsultacjami) potwierdzona stworzeniem raportu.
6. Prezentacja projektu zakończona jego oceną.
7. Ewentualne podsumowania, uzupełnienia, refleksje powykonawcze.

KONTRAKT

to dokument w formie umowy pomiędzy grupą a nauczycielem, przyjęty przez obie strony i poświadczony podpisami obu stron.

Powinien zawierać:

- Uzgodniony przez obie strony opis projektu.
- Sugerowane źródła informacji.
- Uzgodnione terminy konsultacji i prezentacji (dopasowane do narzuconej przez nauczyciela daty zakończenia projektu).
- Uzgodnione i zrozumiałe dla ucznia kryteria oceny.

OPIS PROJEKTU

Uczniowie po wstępnym rozeznaniu problematyki związanej z wybranym projektem dokonują opisu projektu w ramach pracy domowej - jest to etap bardzo ważny.

Opis taki powinien zawierać:

1. Szczegółowy temat projektu
2. Cele projektu (jasne i mierzalne)
3. Przewidywaną formę realizacji i prezentacji (wybraną w formie dyskusji w grupie, biorąc pod uwagę: realność, możliwości realizacji, ryzyko, spodziewane rezultaty, atrakcyjność itp.).
4. Plan pracy grupy - zakres zadań dla każdego z uczestników

Opis przedstawiony zostaje nauczycielowi, wspólnie z nim przeanalizowany, zaakceptowany po uwzględnieniu wynegocjowanych poprawek.

Praca metodą projektów wiąże się z rozwiązywaniem wielu problemów.

ETAPY ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

PROBLEM = CEL + PRZESZKODA

1. ROZPOZNANIE I ZDEFINIOWANIE PROBLEMU

(najlepiej poprzez tworzenie listy pytań wynikających z gwiazdy pytań i mapę mentalną).

2. ZEBRANIE POTRZEBNYCH INFORMACJI:

- korzystać należy z takich technik jak obserwacje, ankiety, wywiady, analizy wcześniejszych działań, osiągnięć i porażek, analizy sprawozdań, raportów, dokumentacji i literatury;
- należy zapoznać się ze wszystkimi informacjami a dopiero potem można poszukiwać rozwiązań;
- wystrzegać się subiektywizmu w zbieraniu i analizowaniu informacji.

Na tym etapie należy stworzyć analizę zasobów uwzględniając:

- umiejętności, doświadczenia i zasoby materialne członków zespołu oraz ewentualnych „ekspertów” w klasie;
- możliwość pomocy ze strony rodziców (rodziny);
- możliwość pomocy ze strony środowiska lokalnego (biblioteki, władze samorządowe, instytucje związane z tematem projektu);
- możliwość pomocy ze strony szkoły i nauczycieli;
- inne zasoby.

3. OKREŚLENIE MOŻLIWYCH ROZWIĄZAŃ

(w metodzie projektów przydatna jest metoda burzy mózgów).

4. PORÓWNANIE I OCENA MOŻLIWYCH ROZWIĄZAŃ.

Należy brać pod uwagę takie czynniki jak:

- zgodność z posiadanymi zasobami,
- realność rozwiązania,
- możliwość wykonania,
- ryzyko związane z danym rozwiązaniem,
- spodziewane rezultaty,
- konieczne koszty,
- satysfakcję dla wykonawców.

5. WYBÓR NAJLEPSZEGO Z PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Podjęcie decyzji - duże znaczenie na tym etapie mają takie cechy jak myślenie twórcze i analityczne, intuicja, otwartość na innowacje i wiara we własne siły.

W metodzie projektów przydatna jest metoda burzy mózgów.

BURZA MÓZGÓW

(BRAINSTORMING, SESJA ODROZCZONEGO WARTOŚCIOWANIA)

FAZY BURZY MÓZGÓW

1. Podanie problemu przez prowadzącego i warunków rozwiązania (najlepiej otwartego).
2. Uzasadnienie potrzeby zajęcia się tym tematem.
3. Wyjaśnienie zasad pracy:
 - zgłaszamy jak najwięcej pomysłów - ważna jest ilość a nie jakość;
 - nie komentujemy i nie krytykujemy zgłaszanych pomysłów;
 - w zgłaszaniu pomysłów mamy równe prawa;
 - zgłaszamy jeden pomysł na raz;
 - można korzystać z pomysłów zgłoszonych wcześniej zmieniając je lub rozwijając;
 - pomysł zgłaszamy podniesieniem ręki lub po kolei w grupie;
 - wszystkie pomysły, nawet najbardziej zaskakujące są zapisywane w formie jaką zaproponował autor;
 - czas zgłaszania pomysłów jest określony i wynosi ... minut.
4. Wytypowanie jednego lub dwóch zapisujących.
5. Zgłaszanie i zapisywanie pomysłów.
6. Ewentualne wyjaśnienia (jeżeli idea pomysłu nie jest zrozumiała).
7. Eliminacja pomysłów nieodpowiadających warunkom podanym na początku.
8. Wartościowanie pozostałych pomysłów.
9. Uzasadnienie dokonanego wyboru.

REALIZACJA PROJEKTU

Projekt powinien być wykonywany samodzielnie, nie powinna być hamowana inwencja i inicjatywa uczniów.

Końcowym efektem projektu powinien być:

- raport (sprawozdanie z wykonania projektu);
- konkretny wytwór (jeżeli jest przewidziany w opisie projektu) - wystawa, plakat, komplet fotografii, model, film itp.;
- prezentacja projektu - na forum klasy, szkoły itp.;
- dyskusja - w czasie której uczniowie nie wykonujący projektu mogą zadawać pytania w celu wyjaśnienia wątpliwości.

PLAN SPRAWOZDANIA Z PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA

Zawiera nazwę projektu, imię i nazwisko autora (autorów) oraz opiekuna (koordynatora), datę złożenia projektu, nazwę szkoły (instytucji), w której projekt zrealizowano.

2. PODZIĘKOWANIA

(dla osób, instytucji i konsultantów mających wpływ na końcowy efekt projektu)

3. SPIS TREŚCI

(sporządzony na końcu sprawozdania)

4. STRESZCZENIE PROJEKTU

W skondensowanej formie (do jednej strony A4) przedstawia cele, warunki i podstawowe wnioski płynące z projektu oraz uwypuklać jego osiągnięcia)

5. WSTĘP

A. Warunki projektu

Określa się cel, temat i czas wykonania projektu. Tu należy poinformować, dlaczego temat projektu wart jest zainteresowania, należy przedstawić problem, który jest tematem oraz dotychczasowe próby jego rozwiązania. Jakie aspekty problemu zostały przebadane i dlaczego. Należy podać, dla kogo projekt jest przeznaczony.

B. Procedury badań

Określa się zakres badań, metody zbierania informacji i uzasadnienie ich wyboru.

6. CZĘŚĆ GŁÓWNA - ODKRYCIA I INFORMACJE

Należy podzielić tę część na mniejsze, logicznie uporządkowane działy.

Przedstawia się tu istniejące rozwiązania, analizę wyników, pomiarów, badań, opis sposobów dojścia do rozwiązania, opisuje uzyskane efekty. Rysunki, tabele, wykresy - jedynie te najważniejsze.

7. WNIOSKI

Tu powinny znaleźć się konkluzje wynikające z przeprowadzonych badań, eksperymentów lub innych działań oraz omówienie wad i zalet rozwiązania.

8. REKOMENDACJE - ZALECENIA

Zapisuje się je wtedy, gdy opisana w projekcie sytuacja nie jest satysfakcjonująca. Zawierają sugestie dotyczące działań w celu naprawy istniejącej sytuacji.

9. BIBLIOGRAFIA (powinny do niej nawiązywać odsyłacze w tekście)

10. ZAŁĄCZNIKI (wzory ankiet, kalkulacje ekonomiczne, itp.)

PRZYGOTOWANIE PREZENTACJI

Podczas przygotowania prezentacji dobrze jest odpowiadać na następujące pytania:

Dlaczego to mówisz?

(cel - przekazać informacje, wysunąć propozycję, zainspirować, sprzedać)

Do kogo to mówisz?

(słuchacze - kim są słuchacze, jak duża jest grupa, jaką ma wiedzę o przedstawianym problemie)

Co masz zamiar powiedzieć?

(treść - zbierz informacje, ustal kolejność, określ czas na każde zagadnienie)

Jak masz zamiar to powiedzieć?

(forma - zaplanuj strukturę, zrób notatki, przygotuj pomoce, rozważ zastosowanie anegdot i dowcipów)

Przy projektach grupowych wskazane jest, by wszyscy członkowie brali udział w prezentacji. Jedynie w uzasadnionych przypadkach można odstępować od tej zasady.

PRZEPROWADZENIE PREZENTACJI

Przeprowadzając prezentację należy zwrócić uwagę na to, by:

- rozpocząć i mówić wyraźnie;
- każdy prezentujący przedstawił siebie i swoją rolę oraz temat;
- zmieścić się w ramach czasowych;
- być naturalnym i bez tremy;
- dobrze korzystać z notatek;
- korzystać z pomocy wizualnych;
- funkcjonować jako członek zespołu;
- wyraźnie zakończyć prezentację;
- dobrze odpowiadać na pytania.

Ta część projektu wymaga poprzedzenia szeregiem ćwiczeń w prezentowaniu. Pomaga to w opanowaniu tremy, zdobyciu wprawy w utrzymywaniu struktury prezentacji (kolejność, unikanie zbędnych lub zbyt długich dygresji), operowaniu notatkami i środkami audiowizualnymi itp.

FORMY PREZENTACJI

1. Odczyt, wykład, prelekcja.
2. Seminarium dla klasy lub zainteresowanych.
3. Wystawa wykonanych prac z komentarzem.
4. Inscenizacja.
5. Pokaz filmu wideo, płyty CD (DVD).
6. Opracowanie folderu, broszury, itd.

SCENARIUSZ PREZENTACJI

1. WPROWADZENIE - cel spotkania i przedstawiane zagadnienia.
2. MOTYWACJA - przekonanie słuchaczy dlaczego warto uczestniczyć w prezentacji.
3. PLAN SPOTKANIA.
4. TREŚĆ PODZIELONA NA CZĘŚCI Z PODSUMOWANIEM KAŻDEJ Z NICH - przedstawienie głównych tez i analizy problemu (wykorzystanie sprzętu audiowizyjnego).
5. ZAKOŃCZENIE - końcowe podsumowanie, ewentualne kontrowersje związane z omówionym problemem.
6. WNIOSKI - powtórzyć główne tezy, powiedzieć jeszcze raz, dlaczego projekt jest ważny dla słuchaczy. Przedstawić wnioski.
7. ODPOWIEDZI NA EWENTUALNE PYTANIA SŁUCHACZY.
8. PODZIĘKOWANIE ZA UWAGĘ.

KARTA OCENY PROJEKTU - PRZYKŁAD

Pomocne w technicznej stronie oceniania mogą być karty ocen.

Ocena po 1/3 projektu	20%
Ocena po 2/3 projektu	20%
Ocena po zakończeniu	60%

Ocena zawartości projektu

Za plan projektu	6%
Oryginalność, innowacyjność	9%
Umiejętności praktyczne w pracy eksperymentalnej i teoretycznej	9%
Realizacja celów i pokonywanie trudności	6%

Prezentacja i sprawozdanie

Plan, logika argumentów, czytelność	6%
Język, prezentacje graficzne, błędy	6%
Estetyka i atrakcyjność	6%

Ocena samodzielności i zaradności

Pracowitość, inicjatywa, wymagana opieka	6%
Dodatkowe działania	6%

Razem _____

Ocena całkowita (razem)	40%
Ocena osoby niezależnej	60%

Ocena końcowa

OCENIANIE PROJEKTU

Przykładowe wymagania stawiane uczniom dla uzyskania oceny celującej:

1. Uczeń samodzielnie dokonuje wyboru tematu.
2. Uczeń samodzielnie konstruuje plan działań złożonych i określa priorytetowe zadania oraz czas ich wykonania.
3. Uczeń samodzielnie określa momenty, w których potrzebna jest pomoc nauczyciela lub innych ekspertów i podejmuje decyzje o dokonaniu zmian w swoim działaniu tam, gdzie jest to konieczne, oraz samodzielnie wprowadza te zmiany.
4. Uczeń samodzielnie wybiera i znajduje różnorodne źródła informacji oraz zbiera informacje niezbędne do wykonania złożonych zadań. Potrafi uzasadnić konieczność wykorzystania zgromadzonych informacji.
5. Uczeń wykonuje wszystkie prace w zaplanowanym terminie.
6. uczeń potrafi obiektywnie ocenić wyniki swojej pracy.
7. Uczeń potrafi uzasadnić wybór swojego podejścia do rozwiązywanego problemu, opierając się na szczegółowej analizie jego plusów i minusów. Jednocześnie jest w stanie przedstawić alternatywne możliwości i uzasadnić, dlaczego ich nie wybrał.
8. Uczeń reprezentuje efektywny poziom syntezy wiedzy, umiejętności i zrozumienia w realizacji złożonych i skomplikowanych zadań.
9. Uczeń posługuje się odpowiednią, fachową terminologią.

NAJCZĘSTSZE BŁĘDY POPEŁNIANE PRZY OCENIANIU

1. Błędy atrybucji

Np. uczniom wyglądającym „gorzej” lub „inaczej” - oczywiście w przekonaniu nauczyciela - przypisuje się niższe kompetencje intelektualne, złe intencje, postrzega się ich w gorszym świetle.

2. Efekt samospelniającej się przepowiedni

Uczeń sklasyfikowany jako “lepszy” lub “gorszy” jest stale widziany jako “lepszy” lub “gorszy”, z konsekwencją takiego oceniania jego pracy. W efekcie powstaje klasyczna sytuacja tzw. “jechania na opinii”. Dla ucznia dobrego - z psychologicznego punktu widzenia - jest to, oczywiście, sytuacja komfortowa. Dla ucznia słabszego - sytuacja patowa, bez wyjścia, produkująca tzw. wyuczoną bezradność.

3. Subiektywizm w ocenianiu poziomu i jakości pracy

Efekt braku standardów i efekt relatywizmu w ocenianiu.

Znane są badania, dowodzące, że ta sama praca tego samego ucznia została oceniona z wykorzystaniem pełnego spektrum możliwości: od oceny “miernej”, z komentarzem: “praca beznaoczna” do oceny “wybitnej”, z komentarzem “praca wyjątkowa, niezwykle oryginalna i dojrzala”.

4. Reglamentowanie czasu odpowiedzi i liczby pytań naprowadzających na właściwy tok rozumowania

Uczniowie “lepsi” mają więcej czasu na odpowiedź, ich niepełne wypowiedzi są traktowane jako intelektualny namysł i poszukiwanie, otrzymują wskazówki naprowadzające. Od uczniów gorszych oczekuje się błyskawicznej odpowiedzi, w doskonałym brzmieniu. Mają niewielkie szanse na otrzymanie podpowiedzi i pomocy.

5. Preferencja zadań rozwiązywanych na czas

Zajęcie ogłupiające i preferujące tylko osoby wysoko odporne na stres.

6. Błędy perspektywy i generalizacje

Im lepiej znam i lubię dane dziecko, tym lepiej je oceniam - znajduję korzystniejsze dla niego argumenty. Powiększam granice tolerancji...

7. Błędy wzmocnienia negatywnych stanów rzeczy

WARUNKI OBIEKTYWNEGO OCENIANIA

1. Kryteria oceny powinny być czytelne i znane od początku pracy nad projektem (np. w formie tabelarycznej).
2. Oceniane powinno być to co ważne, a nie to co łatwo ocenić.
3. System oceniania powinien być ściśle powiązany z realizacją celów.
4. Celem oceniania powinno być wskazanie tego, co uczniowie powinni jeszcze poprawić (informacja zwrotna).
5. Uczniowie powinni uczestniczyć w ocenianiu (samoocena i ocena innych).
6. Kryteria oceniania z danego przedmiotu powinny być uzgadniane na poziomie szkoły.

PODSUMOWANIE

Wiedza uczniów związana z projektem, który bezpośrednio realizowali, będzie szersza i bardziej ugruntowana niż przy stosowaniu tradycyjnych metod nauczania. Gwarantuje to ilość i różnorodność materiałów, które wykorzystali, ilość czasu, który im poświęcili i konieczność ustrukturyzowania wiedzy w taki sposób, aby spełniała ona wymogi końcowej prezentacji.

Zachęcam do pracy tą metodą.

Projekty bardzo często przerastają nasze oczekiwania. Jest to ogromna satysfakcja dla uczniów, a także i dla nauczyciela.

BIBLIOGRAFIA:

- Brejnak A., Metoda projektów w kształceniu zawodowym (CODN 1994)
Europa na co dzień - pakiet edukacyjny (CODN 1997)
Faltus R., Przygotowanie do pracy w grupach (Fundacja Edukacji dla Demokracji 1993)
Głowacki S., Wprowadzenie do metody projektów w szkolnictwie zawodowym (CODN 1996)
Grodzina A., Rodzaje i ocena projektów (CODN 1996)
Królikowski J., Przygotowanie projektów w zespole międzyprzedmiotowym (CODN 1998)
Kędracka E., Aktywizować? Ależ to bardzo proste (CODN 1997)
Mikina A., Metoda projektów w kreowaniu przedsiębiorczych podstaw uczniów podręcznik do Liceum Technicznego (WSiP 1997)
Nowacki W., Aktywizujące metody w nauczaniu (CODN 1994)
Nowacki W., O metodzie projektów (CODN 1995)
Reforma szkolnictwa zawodowego – pakiet dydaktyczny (CODN 1997)
Szlosek W., Burza mózgów (CODN 1995)
Taraszkiewicz M., Pozytywne myślenie, działanie, komunikacja (CODN 1996)
Uchman G., Metoda projektów w średniej szkole zawodowej (CODN 1996)